

Vietnam och de intellektuella

Hur kan de som värdesätter tankefriheten vara så blinda för följderna av en kommunistisk seger i Asien?

STEWART ALSOP

KRIGET i Vietnam har ånyo be-
lyst ett gåtfullt fenomen. Det
är den egendomliga förblin-
delse som det alltigenom antintellek-
tuella kommunistiska systemet trycks
frankalla hos många intellektuella
och kvasiintellektuella.

Fram till 1948 eller längre var det
på modet bland många intellektuella
att beundra eller urskilda det system
som enväldigt behärskades av den fria
tankens svurne fiende, Josef Stalin.
Nu börjar det bli "fint" att prokla-
mera Mao Tse-tungs kommunism så-
som framtidens väg i Asien, och att
häftigt kritisera den amerikanska re-
geringen för dess vägran att låta den-

na framtidsväg vältra in över Viet-
nam.

Från Californiainstitutet till
Harvard är det i "politiskt vakna"
akademiska lärarkretsar "inne" att
leda "informationsmöten" om orätt-
färdigheten i den "amerikanska impe-
rialismen" i Vietnam, tåga i protest-
marscher eller — om man inte är
fullt så framåt — åtminstone under-
teckna "öppna brev" till presidenten.
Det är verkligen en gåtfull förete-
else. Logiskt sett borde väl liberalt
sinnade intellektuella avsky och fruk-
ta Mao Tse-Tungs kommunism lika
instinktivt som de avskydde och fruk-
tade Hitlers nazism. Ty som fien-

GRATIS till påseende:

Den nya höstvolymen

av

Det Bästas Bokval

154

DET BÄSTA...

de till den fria tanken överträffar Mao både Hitler och Stalin tillsammans.

Den antiintellektuella kampanjen i Kommunistkina, som på allvar tog sin början 1963, står nu inför sin höjdpunkt. Varningsord till intellektuella upprepas ständigt i kommunistpressen. I januari i år till exempel avlossade *Röda fanan*, den kinesiska kommunistens teoretiska tidskrift, en fruktansvärd salva mot "intellektuella som avvysat tanket reformering, vägrat att uppgå i folkets stora massa och vill vara en slags 'andens aristokrater', stolt upphöjda över de i sitt anletes svett arbetande massorna."

Enligt en framstående amerikansk expert på Kommunistkina siktar Mao framför allt på att utplåna "begreppet humanism, det vill säga mänsklig värdighet och individuell lycka". Alltsedan den efterstalinistiska töperiöden har humanismen varit ett respektabelt begrepp bland de sovjetiska intellektuella. Därför är Mao beslutet att "avstänga kinesiska intellektuella från varje kontakt med relativt moderata rörelser inom Sovjetblocket", och hela begreppet humanism fördöms nu i Kina som en borgerlig förvrängning av marxismen-leninismen.

Angreppet på humanismen har ytterligare ett roande aspekter. Så till exempel publicerade nyligen professor Ma Yen-sheng vid den kinesiska vetenskapsakademien ett öppet brev fyllt av "självkritik". Professor Ma skrev att han på senare tid hade funnit sig i allt högre grad "uppfyllt av borgerliga känslor". Han hade börjat få underliga idéer om "universell männi-

VIETNAM OCH DE...

155

skokärlek" och rentav drömma om en värld "fylld av vänskaplig kärlek" och evig fred. Sålunda hade hans medvetande alltmot infekterats av "borgerliga känslor".

Och hur hade infektionen uppstått? Till stor del genom att han hade lyssnat på det degenererade, västerländska, borgerliga musikverket Beethovens nionde symfoni.

Att ådagalägga svaghet för "borgerlig" musik är högeligen mistänkt och stämplat omedelbart till ett "mektuellt såsom kandidat till ett "mentalt reformerande arbetsläger". Debussy, vars musik Mao sägs ha fått särskilt våldsam aversion mot, tycks vara ännu farligare än Beethoven. Tidskriften *Folkets musik* tillkännagav nyligen att det fosterländska kinesiska oratoriet "Den långa marschen" blivit fullständigt omkomponerat, därför att det i sin ursprungliga form förde tanken till Debussys degenererade borgerliga stil.

Författare måste vara särskilt på sin vakt mot de borgerliga inflytelsernas och humanismens smitta. *Kinesisk litteratur för litteratur och konst* har påpekat för författarna att "skildringar av medelkaraktärer" röjer dylik smitta. En medelkaraktär är någon som "inte är fullkomlig och inte helt och hållet dillig". I den kinesiska kommunistlitteraturen existerar inte längre några "medelkaraktärer", det vill säga vanliga människor. Alla personer måste vara antingen fullkomligt ädla "industri- och lantarbetare" eller fullkomligt onda "klassfiender".

I Kinas ungdom har följande skarpa varning riktats till en framträdande

Nu två

AALBORG

AALBORG AKVAVIT och JUBILÆUMS AKVAVIT

bäst i glas med den höga foten, serveras immigt iskall

Förutom välkända Aalborg Akvavit, den typiska danska akvaviten med världsrökte, finns nu också den mjuka, gyllene "Jubilæums Akvavit" att få i Sverige.

AALBORG AKVAVIT

Rekv.-nr 35

1/1-but. ... 34: 00

1/2-but. ... 17: 50

JUBILÆUMS AKVAVIT

Rekv.-nr 36

1/1-but. 34: 75

Det Bästas Bokval

Box 6064, Stockholm 6. Tel. 08/34 07 80

de kommunistisk kinesisk filosof: "Den livsföring som kamrat Feng Ting gjort sig till förespråkare för, vilken skulle förse oss med god mat, kläder och bostad och ett hjärtligt förhållande mellan man och hustru liksom mellan föräldrar och barn, står icke i överensstämmelse med det kommunistiska idealen."

Detta "kommunistiska ideal" manar i stället Kinas ungdom att göra en "klassanalys" av sina föräldrar, far- och morföräldrar, fasttrar, mosttrar, farbröder, morbröder och andra släktingar. Avvikande åsikter hos dessa ska omedelbart rapporteras till kvartersföreståndaren eller kollektivjordbrukets partisekreterare. Även skänthistorier kan ha "bismak av avvikelse" — en Pekingtidning varnar för att en del anekdoter "är starkt kryddade med kapitalism".

Hur ska man undgå att falla igenom i klassanalysen och som följd

därav bli skickad till ett "mentaltreformerande arbetsläger". Mycket enkelt: "Vi måste använda Mao Tse-tungs Tanke för att analysera händelserna. Om dessa överensstämmer med Mao Tse-tungs Tanke, är de riktiga och vi måste understödja dem, tro på dem, prisa dem. Varom icke, är de oriktiga, och vi måste avslöja och angripa dem." George Orwells Storebror begärde inte en mera total avsägelse av människans rätt att tänka själv.

Kanske är "Mao Tse-tungs Tanke" verkligen framtidens våg i Asien och varje försök att begränsa en asiatisk kommunism därför dömt att misslyckas. Men det är sannerligen gåtfullt, att så många västerländska intellektuella med tillfredsställelse ser fram emot en kommunistisk seger i Asien. Ty vad de ser fram emot är den snabba utbredningen av ett system, som innebär den fria tankens död.

Humor i uniform

SERGEANT Jones var regementets bäste bagare; hans frasiga wienerbröd föll till och med översten så mycket i smaken att han länge översåg med sergentens små friheter. Slutligen inträffade dock ett disciplinbrott som översten inte kunde blunda för, och sergent Jones blev menige Jones.

Med ens blev fransknäbröden svampiga och kanelbullarna knalliga, wienerbröden måste sin frasighet och var oftast brända. Slutligen kallade översten in menige Jones och frågade om han fortfarande kunde baka. Jones såg dyrt ner på sin rockärm och sa: "Översten kan väl inte vänta sej att en vanlig menig ska vara lika skicklig som en sergent?"

Nästa dag var Jones sergent igen.

-G.A.P.

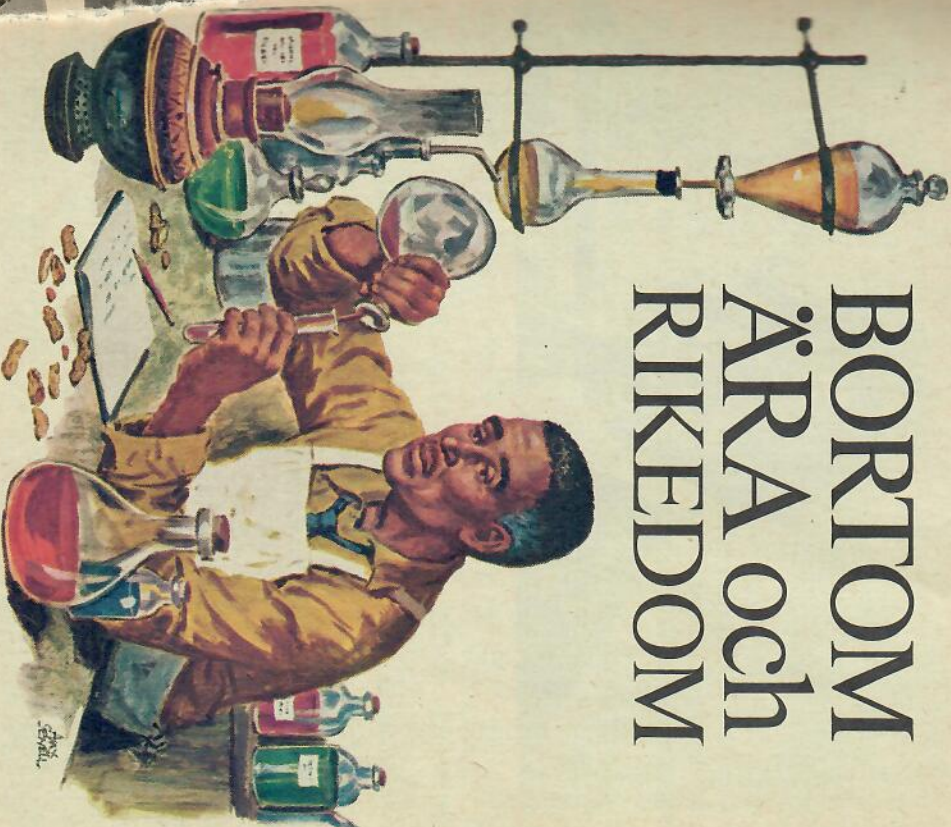
MANNARNA på den grönländska flygbasen Thule saknar kanske mest av allt anblicken av träd och gräs. Därför har de per flyg införskaffat en 60×60×15 cm låda med nysatt gräs. Lådan är placerad på ett bord i jaktflygets hangar, där den beströas med sollampa och regelbundet trimmas med nagelsax. En liten skylt i lådan förkunnar:

THULES NATIONALPARK
BETRAD EJ GRÄSMATTAN
BLOMSTERPLOCKNING FÖRBUDEN

-F.N.

Månadens bok

BORTOM ÄRA och RIKEDOM

Historien om

GEORGE WASHINGTON CARVER

Sammandrag av en kommande bok av
LAWRENCE ELLIOTT